

ΠΡΟΣ: Δντη Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του
Ειδικού Νηπιαγωγείου Ν. Ηρακλείου Αττικής

Προϊσταμένη Εκπαιδευτικών Θεμάτων
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας

Συντονιστή Εκπ/κού Έργου Ειδικής Αγωγής &
Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ειδικού
Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΠΥΣΕΕΠ) Αττικής:
mail@attik.pde.sch.gr

Δ/νση Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Γρ. Υφυπουργού Παιδείας κα. Ζέτα Μακρή

Γρ Υπουργού Παιδείας κα Κεραμέως

ΚΟΙΝ: Δ/νση Ειδικού Νηπιαγωγείου Ν. Ηρακλείου
Αττικής

ΘΕΜΑ: Θέματα δυσλειτουργίας και ασφάλειας του Ειδικού Νηπιαγωγείου Ν. Ηρακλείου Αττικής

- α. Ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή -Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές ανάγκες.» (Α' 199)
- β . Ν.4074/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» (Α' 88)
- γ. Π.Δ 79/2017 «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α' 109)
- δ. Ν.4823/21 «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» (Α 136)

1. Οι κάτωθι γονείς και κηδεμόνες των μαθητών του Ειδικού Νηπιαγωγείου Νέου Ηρακλείου Αττικής που είμαστε αντιμέτωποι με σοβαρά θέματα δυσλειτουργίας του σχολείου και ασφάλειας των παιδιών που υποβαθμίζουν ποιοτικά την παρεχόμενη εκπαίδευσή τους, σας αναφέρουμε και ζητάμε τα παρακάτω:

α. Το άρθρο 24 του (β) σχετικού¹ αναφέρεται ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε, τα άτομα με αναπηρία δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω αναπηρίας και ότι τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από τη δωρεάν υποχρεωτική πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Λαμβάνουν την απαιτούμενη υποστήριξη, για να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εκπαίδευσή τους. Αναφέρεται επίσης ότι, τα αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα στήριξης **παρέχονται σε περιβάλλοντα που μεγιστοποιούν την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με το στόχο της πλήρους ένταξης**. Για την εξασφάλιση του δικαιώματος αυτού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν ότι: " α. Τα άτομα με αναπηρίες δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα βάσει αναπηρίας και ότι τα παιδιά με αναπηρίες δεν αποκλείονται από την ελεύθερη και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, βάσει αναπηρίας, β. Τα άτομα με αναπηρίες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενιαία, ποιοτική και ελεύθερη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν, γ. Παρέχεται εύλογη προσαρμογή για τις απαιτήσεις του ατόμου, δ. Τα άτομα με αναπηρίες λαμβάνουν την υποστήριξη που απαιτείται, μέσα στο γενικό

¹ Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD), ΟΗΕ, 2006

εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εκπαίδευση τους, ε. Παρέχονται αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης, σε περιβάλλοντα που μεγιστοποιούν την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με το στόχο της πλήρους ενσωμάτωσης. {...}”.

β. Δυνάμει του άρθρου 6 παρ 4 του (α) σχετικού ορίζεται : «Όταν η Φοίτηση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη στα σχολεία του κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος ή στα τμήματα ένταξης, λόγω των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους, η εκπαίδευση των μαθητών αυτών παρέχεται: α) Σε αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ. {...}»

γ. Στις Σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ 3 του ίδιου νόμου, εφαρμόζονται ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, ανάλογα με τις αναπηρίες και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο ή και για ολόκληρη τη διάρκεια της σχολικής ζωής τους. **Προγράμματα συστηματικής παρέμβασης όπως εργοθεραπεία, λογοθεραπεία, φυσιοθεραπεία και κάθε άλλη υπηρεσία** που στηρίζει την ισότιμη μεταχείριση των μαθητών, αξιολόγηση και παιδαγωγική και ψυχολογική υποστήριξη, **παρέχονται κατά κύριο λόγο μέσα από τις ΣΜΕΑΕ** και επικουρικά από τα ΚΕΔΔΥ.

δ. Σε αυτήν την εφαρμογή ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων αποκατάστασης, την προσαρμογή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού, αναφέρονται και οι εξατομικευμένες αξιολογικές εκθέσεις για τους μαθητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που εκδίδουν κατ αποκλειστικότητα ως αρμόδιοι φορείς τα ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 11 του (δ) σχετικού. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 11 του (δ) σχετικού, το εκάστοτε ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ **εισηγείται στη σχολική μονάδα την κατάρτιση των προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών προγραμμάτων ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης και δραστηριοτήτων**, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), καθώς και την εφαρμογή κοινωνικών και λοιπών υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ενώ παράλληλα **διατυπώνει τους βασικούς άξονες των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.)** της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3699/2008.

ε. Επιπρόσθετα, **η σημαντικότητα της εξατομικευμένης προσαρμογής της διδασκαλίας και του «σχεδίου μαθήματος» στα ειδικά σχολεία**, αναδεικνύεται και στα θεσμικά κείμενα που αναφέρονται στο Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος Ειδικής Αγωγής{ΠΑΠΕΑ (Π.Δ 301/96, ΦΕΚ Α΄208)} όσο και στην Υπουργική Απόφαση για το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας Ειδικών Δημοτικών Σχολείων και Ειδικών Νηπιαγωγείων {(Ε.Ω.Π.Δ. (ΦΕΚ Β΄2171/19)}.

στ. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΑΠΕΑ² και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.)του κάθε παιδιού, ο νομοθέτης προέκρινε **τον περιορισμένο αριθμό μαθητών ανά**

² Άρθρο 1 του Π.Δ 301/96: «{..} Προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΑΠΕΑ είναι η τήρηση συγκεκριμένης διδακτικής διαδικασίας, η οποία περιλαμβάνει κυρίως:

α) Αξιολόγηση των παιδιών, καταγραφή και εκτίμηση των δυνατοτήτων, των δυσκολιών και των εκπαιδευτικών τους αναγκών.

β) Επιλογή των διδακτικών στόχων και σχεδιασμό των διδακτικών προγραμμάτων.

γ) χρησιμοποίηση σύγχρονων στρατηγικών, μέσων και διδακτικών μεθόδων κατά την υλοποίηση των διδακτικών προγραμμάτων.

δ) Αξιολόγηση και καταγραφή της προόδου των μαθητών και επανατροφοδότηση των διδακτικών προγραμμάτων.»

τμήμα, κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ' ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές ανά τμήμα δυνάμει του άρθρου 8 του (α) σχετικού.

ζ. Λαμβανομένου υπόψη πως η διάγνωση αυτιστικού φάσματος, αποτελεί ως επί το πλείστον την αιτιολογική βάση εγγραφής στα ειδικά σχολεία, σε συνδυασμό με την εξ ορισμού ετερογένεια στο είδος των δυσκολιών, στην ένταση και στη σύσταση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει κάθε παιδί ξεχωριστά, η πρόσφορη «κατανομή των μαθητών/τριών σε τμήματα, η οποία γίνεται με κριτήριο τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, όπως προκύπτουν από τη διάγνωση, τις εκθέσεις αξιολόγησης -γνωματεύσεις των ΚΕ.ΔΑ.Σ.Υ., τη μαθησιακή ετοιμότητα, τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς και τη δυναμική των δημιουργούμενων ομάδων³», αποτελεί **εγχείρημα δύσκολο αλλά καθοριστικό τόσο για την πρόοδο όσο και τη γνωστική και συναισθηματική αποτελέσματος των μαθητών**. Ο σχεδιασμός, ο καθορισμός της κατάλληλης στοχοθεσίας για κάθε παιδί και η υλοποίηση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων σε ομάδα-τμήμα συμβατό με το γνωσιακό και συναισθηματικό δυναμικό του, αποτελεί την ασφαλιστική δικλίδα για την πρόληψη της σχολικής διαρροής και η δημιουργία μίας ασφαλούς και υποστηρικτικής σχολικής κουλτούρας που ευνοεί την ψυχοκοινωνική υγεία και τη συναισθηματική ευημερία των μαθητών.

2. Στην περίπτωση μας όμως, **στο Ειδικό Νηπιαγωγείο Νέου Ηρακλείου, το προαναφερόμενο εγχείρημα, κινδυνεύει να μείνει ατελέσφορο εξ ορισμού**, καθώς:

α. Υπάρχουν ήδη δεκαεπτά (17) μαθητές, και κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, ο αριθμός τους δύναται να αυξηθεί καθώς βρισκόμαστε μόλις στην πολύ αρχή της σχολικής χρονιάς.

β. Οι μαθητές στριμώχνονται σε δύο τάξεις. Μάλιστα **σε μία τάξη, συνυπάρχουν δύο τμήματα που ο αριθμός τους αθροιστικά εγγίζει τα δώδεκα άτομα** με συνέπεια να καταλύεται εν τοις πράγμασι ο εκ του νόμου περιορισμός των επτά μαθητών στο μέγιστο κατά τμήμα, διότι όταν ο νόμος αναφέρεται σε «τμήμα» εννοεί κατά τα «συναλλακτικά ήθη» και την «καλή πίστη» τον αυτοτελή, χωριστό χώρο που οριοθετείται με κτίσμα-τοιχο και όχι με κατασκευαστικές πατέντες τύπου «παραβάν», διότι τότε, **όπως στην περίπτωση μας καταχρηστικά δημιουργείται ένα υβριδικό υπέρ τμήμα χωρισμένο σε δυο υπο-τμήματα χωρίς να εξασφαλίζεται ο σκοπός του περιορισμένου αριθμού μαθητών, που είναι η αποτελεσματική και απρόσκοπτη εφαρμογή των Ε.Π. Ε, η γνωστική πρόοδος και ψυχοσυναισθηματική ευημερία των μαθητών**. Επισημαίνεται πως η ποικιλομορφία του φάσματος και οι αισθητηριακές ευαισθησίες και ιδιαιτερότητες του ενός μαθητή δύναται, όταν το περιβάλλον δεν είναι ευνοϊκό, όπως ένα πολυπληθές υπέρ τμήμα να πυροδοτεί στερεοτυπίες και υπερφόρτωση συναισθημάτων και ερεθισμάτων σε άλλο παιδί με αποτέλεσμα τυχόν εκρήξεις θυμού ή και συμπεριφορών απόσυρσης.

γ. Το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών έχει διαγνωσθεί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος και σύνοδες αναπτυξιακές και συναισθηματικές διαταραχές ενώ πολλά από αυτά αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα υγείας όπως ο ινσουλινοεξαρτώμενος Διαβήτης, η επιληψία, ή κινητικές δυσκολίες. Τα υπάρχοντα προβλήματα υγείας των παιδιών αλλά και η δυσκολία στην αυτοεξυπηρέτηση (σίτιση, τουαλέτα κτλ) πολλών παιδιών **καθιστούν τη μία υπάρχουσα σχολική νοσηλεύτρια και τα δύο μέλη που υπάρχουν ως Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό για τρία πολυπληθή τμήματα ανεπαρκή για την ασφάλεια και τη λειτουργική διευκόλυνση διαβίωσης μαθητών και διδασκόντων στη σχολική τάξη**.

δ. Από το πρόγραμμα παρέμβασης που υλοποιείται ή όφειλε να υλοποιείται βάσει νομοθεσίας σε κάθε ειδικό νηπιαγωγείο, **εκλείπει στο Νηπιαγωγείο μας σχεδόν παντελώς η εργοθεραπεία, ουσιώδες**

³ Άρθρο 2 παρ3.α της ΥΑ «Σύνταξη Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος Διδασκαλίας Ειδικών Δημοτικών Σχολείων και Ειδικών Νηπιαγωγείων» (ΦΕΚ Β 2171/19)

συστατικό της πρώιμης παρέμβασης. Και τούτο διότι δεν έχει τοποθετηθεί εργοθεραπευτής/τρια (ΠΕ 29) στο νηπιαγωγείο.

ε. Στο άρθρο 17 του (α) σχετικού ορίζεται ότι «Η άσκηση των καθηκόντων τους(του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού) δύναται να επεκτείνεται και στους μαθητές των συστεγαζόμενων ή γειτονικών ΣΜΕΑΕ, όταν δεν υπάρχουν αντίστοιχες ειδικότητες και εφόσον έχουν καλυφθεί οι ανάγκες των σχολείων στα οποία υπηρετούν. Η επέκταση της άσκησης των καθηκόντων τους γίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του ΠΥΣΕΕΠ, στο οποίο υποβάλλονται οι σχετικές αιτιολογημένες εισηγήσεις του σχολικού συμβούλου της ΕΑΕ και του σχολικού συμβούλου ΕΕΠ της αντίστοιχης ειδικότητας.» Η ανίχνευση της δυνατότητας επέκτασης των καθηκόντων του εργοθεραπευτή/τριας του Ειδικού Δημοτικού στο Ειδικό Νηπιαγωγείο Ν. Ηρακλείου πέραν της προσωρινής φύσης της, απαιτεί εκ του νόμου ειδική και πλήρης αιτιολόγηση για την κάλυψη των αναγκών και των μαθητών του Ειδικού νηπιαγωγείου ώστε να δικαιολογείται και η σκοπιμότητα της διάταξης (ratio του νόμου). Απαιτείται δηλαδή, η άρρητη αφετηριακή παραδοχή πως η διάταξη εφαρμόζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις έλλειψης του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και για περιορισμένο χρονικό διάστημα με προϋπόθεση και γνώμονα την εξυπηρέτηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και επι της ισότιμης ωφελείας του συνόλου των μαθητών και των δυο σχολείων. Στην περίπτωση μας, πρόκειται όμως για μια αποσπασματική και ελλιπή εργοθεραπευτική παρέμβαση, διότι οι διδακτικές ώρες που υπολείπονται για το νηπιαγωγείο αναλογούν σε κάθε μαθητή του, μία ώρα στις δύο βδομάδες.

3. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευόμενων αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, υπό το πρίσμα των πραγματικών περιστατικών και ιδιαίτερων περιστάσεων που περιγράφονται παραπάνω, συνάγεται κατ' αρχάς ο κίνδυνος της λογικής ανακολουθίας να υπεισέρχονται τα παιδιά μας και μείς οι γονείς σε μειονεκτική θέση έναντι του συνόλου των μαθητών και γονέων καθώς το σχολικό περιβάλλον λόγω των ανωτέρω ελλείψεων καθίσταται μη ασφαλές και τροχοπέδη στην πρόοδο και στην ισότιμη κοινωνική συμπερίληψή τους. Η Ειδική Εκπαίδευση αποτελεί για τα τέκνα μας αλλά και για μας όχι απλά συνθήκη ευημερίας αλλά στοιχειώδους αξιοπρεπούς διαβίωσης. Κατά δεύτερον, υπάρχει ο κίνδυνος της αξιολογικής αντινομίας των ρυθμίσεων και των προαναφερόμενων διατάξεων που αποβαίνουν λόγω της καταχρηστικής εφαρμογής τους (η άκριτη επέκταση των καθηκόντων του εργοθεραπευτή/τριας από το Ειδικό Δημοτικό στο Ειδικό Νηπιαγωγείο, το υβριδικό «υπέρ τμήμα» των δώδεκα ατόμων, το ένα μέλος του ειδικού βοηθητικού προσωπικού για το πολυπληθές «υπέρ τμήμα» παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες στην αυτοεξυπηρέτηση, αλλά και η μία σχολική νοσηλεύτρια για δεκαεπτά παιδιά με χρόνια σοβαρά προβλήματα υγείας) σε βάρος των ίδιων των παιδιών, αλλοιώνοντας την ουσία της σχολικής ζωής και κουλτούρας.

4. Η προάσπιση του δικαιώματός των παιδιών μας στην εκπαίδευση, στην κοινωνική και σχολική συμπερίληψή τους ως ισότιμα μέλη αποτελεί καθήκον και δικαίωμά μας ως γονείς/κηδεμόνες. Είναι όμως και πρώτιστο καθήκον της πολιτείας η αναπηρία και οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε παιδιού να μην αποτελούν συνθήκη διάψευσης και βίαιης καταπάτησης του πυρήνα της ισότητας και της δικαιοσύνης. Η κανονιστική σιγή του εσωτερικού και διεθνούς δικαίου που διέπει τα δικαιώματα των ανάπηρων παιδιών στη ζωή, στη μόρφωση, στην εκπαίδευση και στην πρόοδο, και η εκχώρηση της ευθύνης στους ίδιους τους γονείς που είναι ένα δυσβάσταχτο βάρος το οποίο δεν τους αναλογεί, δεν αντιστοιχεί σε ένα κράτος δικαίου. Το όποιο κενό θεσμικής οργάνωσης και πολιτειακών πόρων, η τυποκρατική προσέγγιση των γραφειοκρατικών διαδικασιών «από αυτούς που οφείλουν αλλά δε μπορούν» αποτελεί τροχοπέδη στην επίλυση των καίριων για την ασφάλεια και την πρόοδο των παιδιών μας

5. Μια ηθική πολιτική από μια πολιτικίζουσα ηθική διαφοροποιείται στη βάση του αισθήματος δικαίου των πολιτών. Και στην περίπτωση μας, **νιώθουμε και είμαστε αδικημένοι διότι για μία ακόμη φορά λόγω της αναπηρίας και των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών μας καταπατούνται τα**

δικαιώματα τους και καλούμαστε για πολλοστή φορά να διεκδικήσουμε τα αυτονόητα στην εκπαίδευση. Η λύση δε βρίσκεται μόνο στο «τι λέει ο νόμος» αλλά «πώς, με βάση ποιες αρχές μπορεί να δικαιολογηθεί μια βάνανυση καταπάτηση δικαιώματος» «βάσει ποιας συνείδησης το σχολείο θα αποτελεί για τα δικά μας παιδιά, μια αέναη αναβλητική αίρεση της γνωστικής και ψυχοκοινωνικής τους προόδου;», «Βάσει ποιων αρχών είμαστε εμείς οι γονείς αυτών των παιδιών να βιώνουμε τη γονεϊκή ιδιότητα με απόγνωση;»

6. Παρακαλούμε για τις ενέργειές σας και την επίδειξη της επαγγελματικής σας μέριμνας και ενσυναίσθησης ώστε τα παιδιά μας να απολαμβάνουν ισότιμα όπως όλα τα παιδιά τα δικαιώματά τους στην εκπαίδευση και να τους δοθεί η ευκαιρία της σχολικής συμπερίληψης με ασφάλεια και χαρά.

N. Ηράκλειο Αττικής, 30 Σεπτεμβρίου 2022

Οι γονείς και κηδεμόνες των μαθητών του Ειδικού Νηπιαγωγείου Νέου Ηρακλείου Αττικής: